

Nr 164.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående kapitalökning för industrilånefonden; given Stockholms slott den 28 februari 1930.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Georg Bissmark.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1930.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK JOHANSSON, DAHL.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför t. f. chefen för handelsdepartementet, statsrådet Bissmark:

Med bifall till av Kungl. Maj:t i propositionen nr 196 till 1927 års riksdag därom framställt förslag medgav samma års riksdag, att lån finge från den dåvarande torvindustrilånefonden, vars benämning skulle ändras till »industrilånefonden», lämnas till även andra fabriker och industriella företag än de till torvhanteringen hörande.

Enligt en inom statskontoret den 21 oktober 1929 upprättad kalkyl över industrilånefondens dåvarande disponibla kapitaltillgångar redovisades samma tillgångar på följande sätt:

Hos riksgäldskontoret innestående ej lyftade anslagsmedel	1,200,000: —	
Å statsverkets giroräkning den 15 oktober 1929 innestående kapitalmedel	309,397: 55	1,509,397: 55
Avgå redan anvisade, ej lyftade lån		213,850: —
Den 15 oktober 1929 återstående, för nya anvisningar disponibla medel		1,295,547: 55.

Därjämte beräknades i amorteringar inflyta till fonden under då återstående del av budgetåret omkring 125,000 kronor och under senare halvåret 1930 omkring 75,000 kronor.

Genom beslut den 24 januari 1929 har Kungl. Maj:t efter kommerskollegii tillstyrkan beviljat inalles 7 olika företag lån från fonden till ett sammanlagt belopp av 405,000 kronor. I anledning av ansökningar om lån från 4 andra företag om tillhoppa 265,000 kronor har kollegium vidare tillstyrkt utlämnande av ett sammanlagt lånebelopp om 90,000 kronor. Under förutsättning att ytterligare lån till sistnämnda belopp, 90,000 kronor, bliva anvisade, skulle, inberäknat under innevarande budgetår efter den 15 oktober 1929 inflytande amorteringar men fränsett beviljade, men eventuellt ej i anspråk tagna lånebelopp, vid samma budgetårs utgång för utlämnande av nya industrilån finnas tillgängligt ett belopp av i runt tal (1,295,000 + 125,000 — 405,000 — 90,000 =) 925,000 kronor. Emellertid kommer detta belopp icke att bliva disponibelt för den låneverksamhet, varom nu är fråga. Anledningen härtill är följande.

I skrivelse den 17 februari 1928, nr 20, anmälde riksdagen, att riksdagen med bifall till av Kungl. Maj:t framställt förslag beslutat, att reservationsanslag finge, med iakttagande av de anordningar, som vid övergången befunnes lämpliga, disponeras allenast till och med andra budgetåret efter det, å vars riksstat anslaget blivit sist uppfört (riksstatsåret), dock med rätt för Kungl. Maj:t att, då anslagets bortfallande efter nämnda tid skulle vålla särskild olägenhet, låta anslaget kvarstå till vederbörandes förfogande under ytterligare högst ett år. I anslutning till riksdagens ifrågavarande skrivelse utfärdade Kungl. Maj:t sedermera den 14 juni 1928 kungörelse med vissa bestämmelser angående äldre reservationsanslag, däri förordnades bland annat, att beträffande anslag, som sist anvisats å riksstaten för tiden 1 januari—30 juni 1923 eller å tidigare stat, skulle såsom riksstatsår anses budgetåret 1926/1927.

I förenämnda den 21 oktober 1929 upprättade kalkyl över industrilånefondens dåvarande disponibla kapitaltillgångar ingår ett belopp av 1,200,000 kronor, utgörande reservation å ett sist å riksstaten för år 1919 under utgifter

för kapitalökning av lånemedel anvisat anslag till torvindustrilånefonden. Genom beslut den 20 juni 1929 har Kungl. Maj:t med tillämpning av nyss återgivna bestämmelser medgivit, att statskontoret må av nämnda anslag under budgetåret 1929/1930 använda ett belopp av högst 1,200,000 kronor för utbetalande jämlikt gällande bestämmelser av lån från industrilånefonden. Jämlikt riksdagens förenämnda skrivelse den 17 februari 1928 kan emellertid ifrågavarande anslag efter innevarande budgetårs utgång ej fortsättningsvis anlitas. Vad som den 30 juni 1930 kan återstå av detsamma kommer att i riksbokslutet för budgetåret 1929/1930 omföras till inkomsttitel för i anspråk tagna reservationer.

Av de lämnade uppgifterna framgår, att industrilånefondens disponibla kapitaltillgångar vid löpande budgetårs utgång komma att, till följd av omständigheter för vilka ovan redogjorts, vara alldeles uttömda. Vid 1931 års ingång skulle för mötandet av då föreliggande nya lånebehov finnas tillgängligt endast ett belopp av omkring 75,000 kronor, motsvarande de amorteringar, som beräknas komma att inflyta under senare halvåret 1930. För jämförelse med denna siffra bör framhållas, att till behandling under år 1929 förelågo ansökningar om lån från fonden till ett sammanlagt belopp av 1,707,500 kronor, varav lån å inalles 810,000 kronor beviljades. Av de vid 1930 års ingång föreliggande låneansökningarna, som avsågo ett sammanlagt lånebelopp av 930,000 kronor, hava, såsom redan omnämnts, lån till ett belopp av 405,000 kronor redan beviljats, medan ansökningar om lån om tillhoppa 265,000 kronor ännu icke slutligt prövats. De nu anförda siffrorna ådagalägga, att kapitaltillgången å fonden kommer att bliva alldeles otillräcklig för täckande av lånebehovet efter den automatiska indragningen av det äldre reservationsanslaget. För fortsättande av denna utlåningsverksamhet, för vilken statsmakterna fastställt ändrade grunder så sent som år 1927, är det alltså nödvändigt att på riksstaten för nästa budgetår uppföra ett nytt anslag, i stället för det bortfallande, för kapitalökning åt industrilånefonden. Anslaget torde böra bestämmas till 900,000 kronor att i sin helhet täckas av lånemedel.

I anslutning härtill bör å riksstatsförslagets inkomstsida titeln »Övriga lånemedel» höjas med motsvarande belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att
dels till kapitalökning för industrilånefonden å riksstaten för budgetåret 1930/1931 bland utgifter för kapitalökning under rubrik »Statens utlåningsfonder» anvisa ett reservationsanslag av ..... kronor 900,000, att utgå av lånemedel,

dels ock vid bifall härtill höja den i förslaget till riksstat för budgetåret 1930/1931 under rubriken »Lånemedel» upptagna inkomsttiteln »Övriga lånemedel» med motsvarande belopp.

Kungl. Maj:ts proposition Nr 164.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Sehlberg.